

8 czerwca 2022

Przedłużone pilotażowe badania wirusa HPV-DNA w profilaktyce raka szyjki macicy

Jeszcze prawie 400 mieszkank województwa świętokrzyskiego w wieku 30 - 59 lat może skorzystać w Świętokrzyskim Centrum Onkologii z bezpłatnego badania molekularnego w kierunku wirusa brodawczaka ludzkiego wysokiego ryzyka (HPV HR) jako nowego testu przesiewowego w programie profilaktyki raka szyjki macicy.

- Udało nam się przedłużyć na kolejne miesiące pilotaż badania molekularnego w kierunku wirusa brodawczaka ludzkiego wysokiego ryzyka - informuje dr n.med. Leszek Smorąg, ginekolog onkolog kierujący Zakładem Profilaktyki Onkologicznej ŚCO. - Zatem kolejnych 400 mieszkank województwa świętokrzyskiego będzie

mogło skorzystać z tej supernowoczesnej metody profilaktyki raka szyjki macicy. Sens profilaktyki onkologicznej polega na tym, że ratuje pacjentce życie na etapie, kiedy choroba jest bezobjawowa i kiedy możliwe jest całkowite i skuteczne wyleczenie.

Wyprzedzić nowotwór

Jak wyjaśnia dr Smorąg, nowa metoda to odwrócenie dotychczasowej profilaktyki raka szyjki macicy. Cytologia konwencjonalna i na podłożu płynnym służą temu, żeby znaleźć w komórkach szyjki macicy stany przednowotworowe, spowodowane infekcją wirusem HPV. - Natomiast w pilotażu badamy, czy pacjentka jest zakażona wirusem HPV. Wyodrębniamy grupę wysokiego ryzyka, którą następnie monitorujemy czyli jesteśmy w diagnostyce o krok wcześniej niż do tej pory - tłumaczy ginekolog onkolog. Pacjentka, u której zostanie wykryta infekcja wirusem HPV, jest objęta specjalnym protokołem badań i dopóki w kolejnych badaniach nie zostanie udowodnione, że uległa samowyleczeniu z infekcji, ma ona wykonywane zarówno badanie w kierunku HPV, jak i cytologię na podłożu płynnym, żeby sprawdzić, czy w komórkach szyjki macicy nie doszło do zmian.

Wirus HPV jest główną przyczyną zachorowań na raka szyjki macicy. Szacuje się, że infekcję tym wirusem przechodzi nawet 80 proc. aktywnych seksualnie kobiet i mężczyzn, jednak tylko u niektórych kobiet dochodzi do rozwoju nowotworu. Duża część tych infekcji ulega samowyleczeniu.

Cytologia a test HPV - DNA

Regularnie (co 3 lata) wykonywana cytologia, polegająca na pobraniu wymazu z szyjki macicy i mikroskopowej ocenie komórek nabłonka części pochwowej szyjki macicy, pozwala na wczesne wykrycie zmian przednowotworowych w czasie kiedy kobieta nie ma żadnych niepokojących objawów.

Badanie molekularne (pobierane w taki sam sposób jak cytologia) HPV-DNA jest stopniowo wprowadzane w wielu krajach na świecie zamiast lub oprócz badania cytologicznego. Wynik dodatni, czyli wykrycie zakażenia HPV HR, świadczy o podwyższonym ryzyku powstania stanów rakowych i raka szyjki macicy w przyszłości lub wskazuje na ich obecność, nie jest jednak równoważny z diagnozą choroby. W tym przypadku u pacjentki wykonywane jest badanie cytologiczne z pobranego wcześniej materiału. W zależności od jego wyniku prowadzone jest dalsze postępowanie. Jeśli wynik badania HPV-DNA jest ujemny, pacjentka powinna wykonać kolejne badanie za 5 lat.

Celem pilotażu badań HPV - DNA w Polsce jest porównanie skuteczności testu molekularnego w kierunku wirusa HPV o wysokim ryzyku onkogennym oraz badania cytologicznego, stosowanego dotychczas w Programie profilaktyki raka szyjki macicy i umożliwienie wyboru optymalnego testu przesiewowego dla tego programu profilaktycznego.

Ponad 1000 pań już skorzystało

Do tej pory z diagnostyki molekularnej HPV-DNA w ramach rozpoczętego w 2021 r. pilotażu skorzystało ponad 1000 mieszkanek województwa świętokrzyskiego, pomiędzy 30 a 59 rokiem życia. Ponad 50 pacjentek, u których wykryto DNA wirusa HPV, zostało skierowanych do dalszych etapów badań diagnostycznych. U części z nich wykryto zmiany przednowotworowe na szyjce macicy, natomiast część pozostaje jedynie w obserwacji pod kątem samoistnego wyleczenia z infekcji HPV.

Badania HPV-DNA są wykonywane przez położne w gabinecie cytologicznym Świętokrzyskiego Centrum Onkologii oraz w mobilnych pracowniach ŚCO - cytomammobusie i cytobusie. Przeznaczone są dla mieszkanek województwa świętokrzyskiego będących pomiędzy 30 a 59 rokiem życia, które w ciągu ostatnich 36 miesięcy (lub 12 miesięcy w przypadku występowania u pacjentki czynników ryzyka rozwoju raka szyjki macicy) nie miały wykonanego badania cytologicznego w ramach Programu profilaktyki raka szyjki macicy. Do badania HPV-DNA należy się przygotować tak jak do badania cytologicznego.

Uwaga! Badanie HPV - DNA nie jest badaniem na życzenie. O tym, czy pacjentka zostanie zakwalifikowana do pilotażowych badań HPV-DNA zdecyduje losowo system informatyczny po wprowadzeniu jej danych. Rejestracja na badanie pod nr tel. 609 99 00 33 (stacjonarnie i w cytobusie), 661 911 300 (w cytomammobusie).

Głównym realizatorem pilotażu badań HPV - DNA jest Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. Świętokrzyskie Centrum Onkologii jest w tym projekcie ośrodkiem współpracującym. Pilotaż potrwa do końca września 2022 roku.